

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

**u kategoriji
GRČKI JEZIK
za
OSNOVNE ŠKOLE**

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	26
--	-----------

II. Gramatika:

	13
--	-----------

III. Civilizacija:

	13
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	52	%
--	-----------	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Prva gimnazija Varaždin, Varaždin

11. travnja 2013.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Atrejevi sinovi Menelaj i Agamemnon od mladosti su povezani u borbi za čast i vlast. Nakon otmice Menelajeve žene jedan od dvojice podnosi veliku žrtvu za čast Grčke, a to će na kraju odrediti i njegovu sudbinu.

Μενέλαος¹ μὲν ἐν Σπάρτῃ, Ἀγαμέμνων² δ' ἐτυράννευσεν ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις. Ὁ δὲ Μενέλαος μετὰ³ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν τῷ ἀδελφῷ ἔφη· »Σὺ γε, ὦ ἀδελφέ, μέγα ἰσχύεις. Ἐβούλευσα ἐπὶ⁴ Τροίαν στρατεῦσαι διὰ⁵ Ἑλένην. Σὺ ἄρξεις τῷ τῶν Ἑλλήνων μεγάλῳ στρατῷ.« Ἀγαμέμνων πιθόμενος⁶ τῷ Κάλχαντος χρησμῷ ἔθυσε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα τῆς Ἑλλάδος τιμῆς ἐνεκα⁷ καὶ ἔπλευσε⁸ εἰς Τροίαν σὺν πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν. Μετὰ τὸ Τρωικὸν ἔργον⁹ Ἀγαμέμνων οἶκαδε¹⁰ σὺν Κασσάνδρᾳ¹¹ ἔπλευσεν. Ἐπεὶ¹² Κλυταιμνήστρα¹³ ταῦτα ἤκουσεν καὶ τοῦ τῆς θυγατρὸς Ἰφιγενείας θανάτου ἐμνημόνευσεν¹⁴, αὐτοὺς φονεῦσαι ἐβούλευσεν.

KOMENTAR:

¹ Μενέλαος, ὁ – Menelaj

² Ἀγαμέμνων, -ονος, ὁ – Agamemnon

³ μετὰ (+ak.) – nakon

⁴ ἐπὶ (+ak.) – na

⁵ διὰ (+ak.) – zbog

⁶ πιθόμενος < πείθομαι – vjerovati

⁷ ἐνεκα (+gen.) – zbog, radi

⁸ ἔπλευσε < πλέω – ploviti

⁹ τὸ Τρωικὸν ἔργον – trojanski rat

¹⁰ οἶκαδε – kući

¹¹ Κασσάνδρα, -ας, ἡ – Kasandra, trojanska princeza i proročica

¹² ἐπεὶ – kad

¹³ Κλυταιμνήστρα, -ας, ἡ – Klitemnestra, Agamemnonova žena

¹⁴ μνημονεύω – sjećati se

PRIJEVOD:

	max 26
--	---------------

II. GRAMATIKA

1. Riječima iz teksta odredi službu u rečenici.

	služba
ἐτυράννευσεν	
τῶν Ἑλλήνων	
εἰς Τροίαν	

	max 3
--	-------

2. Ispiši iz teksta sve zamjenice i odredi im oblik (ako se neka zamjenica ponavlja u istom obliku, ne treba je ponavljati).

zamjenica	oblik u tekstu

	max 4
--	-------

3. Prebaci sljedeće imenice iz teksta u suprotni broj.

τὴν ἀρπαγὴν	
τοῖς Ἑλλησιν	
τῆς θυγατρὸς	

	max 3
--	-------

4. Napiši tražene oblike glagola od oblika iz teksta u istom licu i broju.

ἔφη	ind. prez.	
ἄρξεις	ind. aor. akt.	
ἐβούλευσεν	ind. impf. akt.	

	max 3
--	-------

	max 13
--	---------------

III. CIVILIZACIJA

1. Poveži antičke grčke gradove s njihovim mitskim i/ili povijesnim vladarima.

1. Troja	A. Periklo
2. Atena	B. Ahilej
3. Teba	C. Likurg
4. Sparta	D. Nestor
5. Pil	E. Prijam
	F. Aleksandar
	G. Edip

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

	max 5
--	-------

2. Od ponuđenih odaberi točan odgovor. Slovo točnog odgovora upiši na praznu crtu.

- a) Menelajevu ženu Helenu oteo je:

A. Hektor   B. Paris   C. Eneja   _____

- b) Djeca mikenskog vladara Agamemnona koja su prema mitu osvetila njegovu smrt su:

A. Elektra i Eteoklo   B. Antigona i Orest   C. Elektra i Orest   _____

- c) »Svako tijelo uronjeno u tekućinu gubi na težini za onoliko koliko teži istisnuta tekućina.« Poznati zaključak u svojim je istraživanjima donio grčki matematičar:

A. Pitagora   B. Arhimed   C. Tales   _____

- d) Muza zaštitnica povijesti je:

A. Klio   B. Terpsihora   C. Kaliopa   _____

- e) Helijska kći, čarobnica, koja je nekoliko Odisejevih drugova pretvorila u svinje, a njega zadržala na svom otoku godinu dana je:

A. Kalipso   B. Nauzikaja   C. Kirka   _____

	max 5
--	-------

3. Dopuni tekst.

Jednog od najvećih junaka pod Trojom, sina Peleja i Tetide, _____, majka je željela učiniti besmrtnim, no ipak mu je _____ ostala ranjiva. Kada je došlo vrijeme da završi svoj kratak i junački život, bog sunca i svjetlosti _____ usmjerio je strijelu baš u njegovu smjeru i on je pao mrtav.

	max 3
--	-------

	max 13
--	---------------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Μενέλαος μὲν ἐν Σπάρτῃ,	Menelaj u Sparti,	1
Ἀγαμέμνων δ' ἐτυράννευσεν	a Agamemnon je zavladao	1
ἐν ταῖς λαμπραῖς Μυκῆναις.	u sjajnoj Mikenī.	1
Ὁ δὲ Μενέλαος	Menelaj	1
μετὰ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν	nakon otmice Helene	1
τῷ ἀδελφῷ ἔφη·	reče bratu:	1
»Σὺ γε, ὦ ἀδελφέ,	»Ti si, brate,	1
μέγα ἰσχύεις.	jako moćan.	1
Ἐβούλευσα στρατεῦσαι	Odlučio sam zaratiti	1
ἐπὶ Τροίαν διὰ Ἑλένην.	na Troju zbog Helene.	1
Σὺ ἄρξεις	Ti ćeš upravljati (zapovijedati)	1
τῷ τῶν Ἑλλήνων μεγάλῳ στρατῷ.«	velikom vojskom Grka.«	1
Ἀγαμέμνων πιθόμενος	Agamemnon povjerovavši	1
τῷ Κάλχαντος χρησμῷ	Kalhantovu proročanstvu	1
ἔθυσσε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα	žrtvovao je svoju kćer	1
τῆς Ἑλλάδος τιμῆς ἕνεκα	zbog časti Grčke	1
καὶ ἔπλευσε εἰς Τροίαν	i zaplovio je u Troju	1
σὺν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσιν.	sa svim Grcima.	1
Μετὰ τὸ Τρωικὸν ἔργον	Nakon trojanskog rata	1
Ἀγαμέμνων οἶκαδε	Agamemnon je kući	1
σὺν Κασσάνδρᾳ ἔπλευσεν.	zaplovio s Kasandrom.	1
Ἐπεὶ Κλυταιμνήστρα	Kad je Klitemnestra	1
ταῦτα ἤκουσεν	to čula	1
καὶ τοῦ τῆς θυγατρὸς Ἰφιγενείας θανάτου	i smrti kćeri Ifigenije	1
ἐμνημόνευσεν,	se sjetila,	1
αὐτοὺς φονεῦσαι ἐβούλευσεν.	odlučila ih je ubiti.	1

Prijevod: 26

II. GRAMATIKA

1. predikat; (imenski) atribut; priložna oznaka (mjesta) 3
2. Σὺ – N. (sg.); ἑαυτοῦ – G. (sg.) m. r.; ταῦτα – ak. pl. sr. r.; αὐτοὺς – ak. pl. m. r. 4
3. τὰς ἀρπαγὰς; τῷ Ἑλλήνι; τῶν θυγατέρων 3
4. φησί(v); ἦρξας; ἐβούλευε(v) 3

Gramatika: 13

III. CIVILIZACIJA

1. 1-E; 2-A; 3-G; 4-C; 5-D 5
2. a) B; b) C; c) B; d) A; e) C 5
3. Ahileja, peta, Apolon 3

Civilizacija: 13

Ukupno: 52